

Serfőző Simon

Helyettem

Ha én nem látom már,
hogy a Nap,
mint egy túlvilágról érkező léghajó,
merre úszik el a magasban,
s a sziklákba beletört villámokat se látom
kiállni rozsdásan a hegyoldalból,
mint a vasvillát,
majd látja helyettem más.

S hallja helyettem a vicinális szeleket
oda-vissza járni az Alföldön,
a pejszínű alkonyokat nyeríteni
a láthatár legalján,
hallja a madárkiáltásokat leszállni a fákra,
s a zörgő falevelekkel sodródni
a lehullt egeket kontinenseken át.

Érzi majd, amit én éreztem,
amikor csapkodta szárnyát bennem
a szerelem,
s amikor nem volt fedél árvaságomra,
a sehova-utakat mentem,
érzi majd,
amikor kézfogásom már az ő kezében lesz,
s az ő szemével néz az időbe,
sugárzik tekintetem.

Anga Mária

Látomás

Körém fonódó lábnyomaitok
között elvesztem.
Vándorlásaimban megszedült
tájban észrevétlen maradtam.
Pedig ti mindannyian láttatok engem.

Milyen jó, hogy nem hagytak el
a felhőszakadásig záporok.
S nem menekültem én sem.

Vittek volna hátukon a folyók,
verték tarkómat vízesések.
A szomorkodó kőhegyek leültettek a Bükkben.
Apám szülőhelyén, Szilvásváradon a ménesek
már az eget taposták, rúgták a delelő Napot,
fergeteget kavartak, ijesztő vágtafa fogtak,
átnyargaltak gyermeki játékaimon,
felém tartottak, megszelídülten álltak mellém,
párálló testükből aranypor szállt a szilvásvárad temetőre.

Kegyelem

Rimánkodtam, könyörögtem,
imádkoztam, testem gyötrelmeit is elhagytam már,
úgy kértem az irgalmas Istent.

Szelídültem álmatlan éjszakákhoz,
nem féltem a sötétet, szemem sugarából
adtam a Holdnak fényt,
hogy világítson bennem a remény.

Kiástam minden reggel a föld alól a Napot,
lávaköveken tapostam gyalogutat,
hogy eljussak vándorlásom magányához.

Ruháimat is elégettem, csecsemőmeztelen maradtam,
ártatlanságomat láthatta az Úr, mert megkegyelmezett!

2016. október 31.

Vitéz Ferenc

Bényi Árpád grafikáihoz a *Rácsok és virágok* című ciklusból

Megláttam arcomat...

Megláttam arcomat a mélyben:
feketében, jaj, feketében.
Sárkánybarlangokból jöttem,
szegénylegény, mint a mesében.

Arcomat cserepekre törték,
s a lelkem is, jaj, a lelkem is.
Hogy tárhatnám oda bárkinek?!
– szakállnövesztő seb feszít.

Feketében, jaj, feketében
feküdnék virágok ölébe.
Hadd gyógyítaná be tört szemem
a méhek zsidbadásos mérge!

A kereszt arcán, jaj, vak vagyok,
s vakon még azt a színt keresném:
elföldni véle a feketét
a settenkedő álmok testén.

Úton

Ez a világ már a pokol,
ahol a görények tanítják
a pacsirtát énekelni.
Gyilkosok ítélnék az élők
fölött, s az alkonyatban hiába
könyörögnek kifcamított csipők,
megtoldják a vörös miatyánkot
vasalt csizmasarokkal.
Innen menekülök én.
Menekülnék bele a színbe,
de éjszakánként azt érzem,
amikor eszembe jutnak a virágok
a messzi csillagokról,
hogy a rácsoktól szinte megvakultam,
és csak a barbár gyűrődéseket
érezem az ujjam alatt.

Ténfergek itt az úton,
paletta és vászon között,
s megrettenek minden lármaszóra,
mert a sikoltozó színekben
mindig azt a csöndet keresem én,
ami soha nem lehetett az enyém.

A híd előtt

A halálfélelem összeköt
a reménnyel:
odaát pislog a szakadék
parton – madárfészek
vigyáz reá,
s néha hintázzik az éggel.

Sarkamban kutyák,
nyomomban gyilkosok,
csípőmet cibálják lidércek,
tarkómra csap az árulók
nyúlós lehelete;
s kinevetnek a messzi bércek.

A híd előtt megtorpanok:
megbénít a lomha mély –
vagy tán a reménytől is félek?
Sebes lábamon már
úgy nő a fekély,
ahogy belékap a múltam;
s menekül, előlem is,
a hídon át, az élet.

Figyelők

Akik ellopták az álmaidat.
akik belerúgtak az emlékeidbe,
akik levizelték a terveidet,
mint a kutyák a bokrokat,
hogy megjelöljék: az övék vagy
már mindörökre, s akik halálos
ágyukon is izzadva és hörögve
kapaszkodtak hófehér lelked
vérrel és gyásszal és sárral
kivert korcaiba,
még most is figyelnek.

Beköltöztek a korhadó fatörzsbe
az út mellett, ahol sétálni szoktál.
Ott vannak a fagyott iszapban
a csillogó téli nádasoknál.
Az alkonyatban, mikor táncol
a csönd, és éreznéd,
hogy már nem vagy árva,
te akkor is be vagy
tekintetükbe s gyilkos
lelkifurdalásukba zárva.

Ott vannak s figyelnek
a szerelmes ágynál,
kárognak és káromkodnak, mikor
virrasztó imákra vágynál;
odaszállnak zöld hátú légyként
a tiszta ablaküvegre,
s beköltöznek minden
repedésbe a falban és üregbe
a földben és a testben,
hideg és nyálkás árnyékként
nyúlnak végig az édes esten...

Figyelnek mindenütt,
ott vannak a virágzó
nyári kertben;
ott vannak a fejedben...

S ott vannak minden
elhaló tervben.

Az égis érő fa

Nagyon szerettem hinni a mesében,
de a legkisebb fiú
nem mertem soha lenni.
Nem bíztam meg a szerencsében,
amúgy is gyöngé dongájú voltam.
Bár egyszer kiálltam mások hitéért,
és meglakoltam:
a nagy inkvizítor el akart temetni.

Nem lettem volna jó
mesemondónak sem én,
azt hittem, mindenkié
az én történetem,
hogymásoknak is fontos a fény,
a torkokat feszítő igaz szó,
s hogy mindenki útra kél velem:
nem fojthatja meg a mént
sem ígéret, se lasszó.

Azt hiszem, mindig csak a fa lettem volna,
az égis érő,
hogymösszekössem a földdel
a végtelent.

Polgár Julianna

Harang-homokóra

Édesanyám halálhírére, valamint 1456. ötszázötvenedik (1526. négy száznyolcvanadik) és 1956. ötvenedik évfordulójára

♪ Pereg a póre BETŰhomok † Bronzosul az arannyal kikongatott ♪
 ♪ kába kor †† Öblösödik a Sötét †† Mégis az Ég felé tágul ♪
 ♪ és tárul a lélek az Én † **KINYILTUNK** † Töltsd a fejünkbe ♪
 ♪ múltunk † **NÁNDORFEHÉRVÁR** † **NÁNDORFE** ♪
 ♪ **HÉRVÁR NÁ(N)DORFEHÉRVÁR NÁNDOR** ♪
 ♪ **FEHÉRVÁR** ††† Mit ér a **Hang** az áradó ♪
 ♪ az ÉteRi zúgászkodás † ha nem a világot ♪
 ♪ védő országot óvó **HaRang** †† Csak ♪
 ♪ Mohácsot ácsol és bimbós **bitófát** hol ♪
 ♪ a test a torz való s az ingó ldő hazug ♪
 ♪ harangja †† Hová menekültél árva ♪
 ♪ **EUROPA** † Hová menekülnél ha ♪
 ♪ **NINCS** ez az **árva** kis ország ♪
 ♪ egyhaza-Magyarország ♪

(1 4 5 6)

† ☾ †

2006

† † †

(1 9 5 6)

♪ Itt élt egy **lebénult** test ♪
 ♪ és lélek egy **BABBA** Máriává ♪
 ♪ magasodott áldott **csoda**asszony ♪
 ♪ kinek lelkében 1956-tól és 1958-tól ♪
 ♪ zengtek az életadás-harangok †† ott ♪
 ♪ hol harckocsi-HÓHÉROK kongatták az ♪
 ♪ árulás-**bitófák** bátorság-kamaszát † ki ♪
 ♪ most átvitte **KHÁRON** ladikján a **Hála-** ♪
 ♪ és a **Halál**adás vérrel-**verítékkel** **kiver**t és ♪
 ♪ átöntö(ZÖ)tt **harag**-HARAnGjait ††† Mert ♪
 ♪ nincs **felejtés** † mert soha többé nem lehet ♪
 ♪ **megbocsátás** hol a **SZÁMONKÉRÉS** szélütött ♪
 ♪ szögesdrótjain nem akad fönn az **IGAZSÁG** ††† Éledj ♪
 ♪ hát **világvédő** Magyarország † A póre BETŰhomok pereg ♪

Antal Attila

A Nagy Háború emlékfalára

Bene Jánosnak

1. Nagymama álma

A nyírfák között
a szél megáll
megjött a háborúból
nagyapa s szalutál

2. Csiki falusi ablakban

Holdas határban híd az út
égbe mentek rajta a fiúk
a lányok meg cselédnek szerte
ki Pestre ki Bukarestbe...

3. Fronthajnal

Szelek himbálják leng az ég
távol a szemed hunyva még
alszom majd mire kivirul
csukott szememre pernye hull

4. Huszárok alkonya

Odalett a sok jó huszár
néz az ég nem is hiszi már
puszta sírjukon semmi zöld
havat öklendő szél süvölt

Eloldódom egyszer dolgaimtól

Merülök ásványvilágba
simulok sötét tükrebe
hematitnak opálnak
kilehel a föld
bolyongok hangyák
zegzugos selyemútján
felröppenek szállók
túl fenyők ujjain
galaxisok buborékjain
merre nincs lehetetlen
felkutatom a lelkek
szféráit s titkos övezetét
az idő urának
majd világokon túl s örömmön innen
aranyló fövényen
kötök ki s gyerekekkel
karikázok csatagos ingben

Tamás Tímea

A merengő vakond

– részlet a *Vakondvilágból* –

bányató szegélyén ülök
a víz sandán szemezget velem
néz valamire amit nem is látunk
[ami akár a lét
közhely pátosz és küzdelem]

bányató szegélyén ülök
a víz vaksi hályogos tükör
bányászbékák másznak elő a meséből
zöld testük fényesen tündököl

bányató szegélyén ülök
kicsit rámcukódik a világ
le kéne ásnom a tó alá
ott talán találnék változást

olyat mi eddig még nem volt
sem Kína sem India alatt
melyről a madarak susogtak
s hírelték – nekik sem maradt

bányató szegélyén ülök
haza kéne menni tudom
egy bolygó vakondnak nincs sorsa
s ha el is mereng az okokon
tudja hogy léte szinte tikos
ugyan ki tudná hogy élt s hagyott
bárcire örökölni valamit
olyan sincs mint egy énekes halott

Vakondromantika

ő

aki sose hagy magamra
aki mindig meglátogat
aki velem együtt számolja
a kifáradt kiszikkadt napokat
amikor sóhajt már a föld is
és jó gabonát bizton nem terem
amikor elbolyong az idő is
és bolondórát játszik velem

nem tudok kiszállni a vakondlétből
pedig be kéne fejezni a verset
ami pátosz is hosszú is de végül
vele bélelem e vermet
ami talán a végső otthonom
bárcsak valaki megtalálna
s fénytelen bundámat simogatva
dúdolna aludna állna
ezen a kopott vakondküzőbön
ami átjáró két világ között
s amit titokként őriztem
fölösleges kis életem mögött

Vakondsikoly

(betét)

Kiszikkadt föld a lelkem
1000 éve süti a nap
ki áshatna még fészket, házat, gödröt
Kína és India alatt?

a mélység ott nyer értelmet
a végzet ott ver majd tanyát
bús, merengő, Adys idézet
adj már nyugalmat ideát

az itt s az ott összekeveredett
csak tudnám vajh épp hol is vagyok
a lélek a legvégső iránytűm
s most ő is magamra hagyott

Bobory Zoltán

1956. november 4. hajnalán...

Tíz éves voltam...

Négy óraker a belvárosi ház ablakai, falai remegni kezdtek. Ólomcipős lábakkal futni akartam a közeledő *szörnyek* elől, amelyek végigdübörögtek a még szép jövőről álmódó belváros házai között... Kiáltani szerettem volna – ismered –, hang nem jött ki a torkomon. Csend lett. Felébredtem – rossz álom volt csupán...? De apám szólt sürgetően, öltözzetek!

S ekkor megszólaltak a tankágyúk. Hét lövést számoltam meg. Hetet. Kísérnek és kísértének egy életen át, ami nem elég kitörölni azt a fülemből. Remegtek falak, ablakok, emberek - a sötét lépcsőházban összesűrűsödött a rémület, ahogy rohantunk a pincébe. Nyirkos, sötét, mézszagú volt ott lent, csak a lihegéseket lehetett hallani. S egy anya-angyal szavait: ne félj!

A zsidó család érkezett le utoljára. Nem értettem, miért zokognak hangosan. Ma már értem. A szülők lelkében Auschwitz, Birkenau borzalma varasodott örökre. Megrettentek akkor is, amikor fejük fölött szétdurrant egy villanykörte. Egy léggömb, a munkásosztály ünnepén... Ma már értem. Odavesztek gyermekeik.

Mikor feljöttünk a pincéből, a főutcán a szétlőtt tiszti klubból magyar katonák feltartott kézzel, libasorban vonultak; barna, vastag zokniban, jéger alsóban. Otthonjáró álmukból riadva...

Tisztek, csicskások, *magyar honvédek*.
Föltartott kézzel, megalázottan, értetlen –
hova tűntél forradalom angyala?
Mivé lett a tíz nap tüze, himnusza?

Tíz éves voltam. November 4-e volt.
Másnap az újságos marokszám osztogatott
a gyerekeknek műanyag Kossuth-címereket.
Fölöslegessé váltak; s ne legyen belőlük baj!
Egyet díszdobozban, selyempárnán őrzök.
A szívemben gyémántból van – s ragyog...

Át

Az ölelés – átváltozás:
kinyílik egy kapu és belépsz
egy olyan mámoros világba,
ahol testetlen leszel,
nem vonz gravitáció.
Vágyaid szent igézetében
föllobbant tűz melegével
körétek omlik mindenek
ősi, fénylő gyönyöre...

Elhagy a gondolat,
ujjad begyén át színes
virágbaborulás lesz bensőd,
dalolni kezd minden ízéd
s lélek-madarak százhangú
kórusa énekli benned
az emberré nemesedés
fönséges himnuszat,
énekét az örök gyönyörűségnek.

A „hetekre” emlékezem

Egysoros

A kertben két összeragadt bodobácsban láttam meg hajnali álmaidat

Kétsoros

Hajnalonta megkopaszult, szomorú fák között bolyongok;
Az avarban nem hallani a mögöttem járók lépte-hangját....

Háromsoros

Az énekes, ha hangját veszti,
Befelé, kezd énekelni...
Soha nem látott közönség előtt...

Négysoros

Ha nem tudnád ordashad vesz körül
Már letaposták virágaidat
Tudnak szemed fényéből olvasni
legyen hát tükre elszánt lelkednek....

Ötsoros

Hallgatunk, s kerülgetjük a köpéseket.
A *sorsszerűség* vámpírsai nyugtatgatnak.
Hiszünk nekik, és nem halljuk az őseink
dübörgő szavait sem, a jajokat –
Az első sor meg csak fogy, gyengül...

Hatsoros

Nekem a kérés nem szégyen

hatalmas, fényes piros
almába beleharapni;

Roppanjon friss húsa,
fröcsögjön ízes nedve;

Uram, csak ezt kérem!

Hétsoros

Vajon mit hoz ez az esztendő,
Amikor lezárul hét évtized?
Miféle emlékek sora ékesíti?
Vagy szürke köd fedí el fáimat?
Az utat szegélyező, hú tanúkat?

Hátrafelé oly tiszta minden...
Előre? Kezek a kezemben...

Olasz Valéria

Karácsonyi várakozás

Közeledik a Karácsony,
harangok szólnak a fákon,
bimm-bamm, bimm-bamm,
nem jön ember szemére álom.

A messzi-lámpást felcsavarja,
csöpp kisdédét látni akarja,
bimm-bamm, bimm-bamm,
felfényesül szeme alja.

Kit régóta nem dédelget,
hazaérkezik a gyermek,
bimm-bamm, bimm-bamm,
százezer év óta elment.

Világosság a szobában,
tej, kalács díszített tálban,
bimm-bamm, bimm-bamm,
néhány éj anyja karjában.

Mesélnek testvér-pásztorok,
szívük mögött letűnt korok,
bimm-bamm, bimm-bamm,
küszöbön angyal ácsorog.

Hajnalig őrzi az álmot,
megöleli a széthullt családot,
bimm-bamm, bimm-bamm,
ajándéklelkek családfa-ágon.

Lassan a Karácsonyóra
felzeng másnap virradóra,
bimm-bamm, bimm-bamm,
égen mintha Csillag volna.

Adventi emlék anyámmal

Anyám süti a fánkot,
gyertyát gyújt koszorúfészken,
nézi-nézi a lángot,
különös fény a szemében.

Haja már ezüstös hó,
kezein tél dere reszket,
homloka-ránca gyöngysor,
áhítattal vet keresztet.
Múlik az idő, mondja,
ám őrzi a lángot egyre,
s mint csillagokat, szórja
a lisztet fénnel keverve.

Nyújtja-nyújtja a rétest,
orcája, mosolya mákos,
angyali töltelékkel
tölti az adventi álmot.

Belehallgat a csendbe,
felejt mindazt, ami fáj,
önzetlen szeretetbe
burkolja be a délutánt.

Kisimítja az abroszt,
tekintetén rebben a láng,
lehull a téli alkony,
s együtt várjuk a Messiást.

Forradás

Arcodon forradás kicsi ország
mély mint anyám arcán a tó
mit könnyel telesírt
s őrzi a szívet tépő bánatot:
október huszonharmadika volt.

A tó mélyén hallgató kövek
csak akkor mozdulnak
ha felszaggatja az ég
a forradás kifakadó mély sebé
és szivárog mint anyám arcáról a
könny
mit az idő kendője letöröl.

Arcodon forradás kicsi ország.
Két gyönyörű szemed Pest-Buda
két szemed között a Duna
s szemeid ragyogása
szabadságarcú fiaid mása
kik a szivárványhídról
megérintették a Napot:
október huszonharmadika volt.

Nem gondoltak széllel
Zeusz lesújtó tüzével
s torkos nagy dörgedelmét
ellenük fordította a szél.
Idegen nyelven zúgott szimatolt
az elefántormányú vaskerék.
Golyókat röpített
kicsi ország szeplőtlen arcába
s a kráterből szivárogni kezdett a vér
és folyt-folyt napokon keresztül
hogy novEMBER is belerezdült.

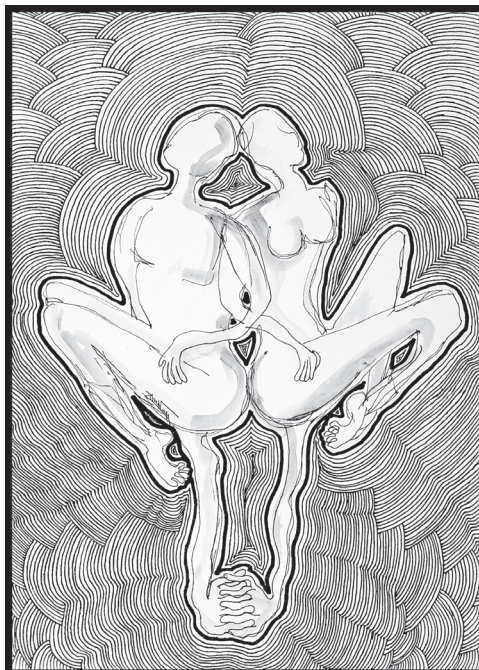
Kicsi ország könnyes két szemén
kiesett a bánat
ledöntötték a büszke fákat
s összesúgtak a vén öreg tölgyek:
hallgassunk testvér
még minket is megölnek!

Gyökerekre támaszkodva bottal
törzsükön keresztrel sok ifjú halottal
hátukra vették az eget
míg az est rájuk nem ereszkedett
elindultak tiszta rét-ösvényen
lelkük felragyogott határtalan fényben.

Ma gyanta folyik a fákon
az erdő büszke koronát hord
s a behegedt forradás medrében
visszafelé folynak a vizek
magyar szóban összeértek az ízek
s Duna-Tisza táján felragyog a hold:
október huszonharmadika volt!

Őszi tangó

Táncrendet írt az ősz
erotikus vad tancba kezd
pereg a levél forog pereg
a természet színes tangója ez.
Erdőn réten már áll a bál
feszes ritmusú szárnyalás
utolsó kékbe-zöldbe röppenet
égi kéz pirosat rőtre fest.
Csattog a tangó csattog vadul
szívemre fecskék vére hull
bálterem fölött szél köröz
színek pompája börtönöz
s érzem a tangó ritmusát
napom idővel vív tusát
együtt járjuk a táncot vadul
míg éjünk zörgő avarra hull.

Fazekas József

Egy éjszaka képei

1956. október 23-a emlékére

Én ott álltam a szobor előtt
 ahol a kőbe hült hősök
 visszacsodálkoztak
 a karbidlámpák fényében
 rájuk
 a senki szalasztotta
 piszkos kezű szénlapátosok
 esti hadára

én ott álltam suhanc szabadon
 konok kíváncsi gyerekember
 és láttam
 az októberi hó is
 rájuk kíváncsiskodott
 a szél körbe muzsikálta
 e bús fejű kétkezieket
 a mindenre mindenkor
 elszántakra
 az így tovább nincs
 zárt öklű igazakra
 s belém égett
 ma is éget az az éjszaka

csak a tenger
 morajlik úgy mint ők
 az út alattuk visszhangozta
 elég a bűnök széphazugsága
 elég a de jó nemigaza
 elég a millió néma száj
 egy úr van mától
 a nagyon nagy muszáj
 a belehalunk is muszáj

a kihajtott csillagfényes
 nappal-éjszakába
 lobbant minden szájból
 szüless már meg e világra
 te drágábbnál is drága
 te mindig elbukott
 elvetélt
 millók álma

szabadság

csillagfény nappal-éjszakába
 szüless meg
 mára holnapra
 végre
 a kőszobor hősök
 örök álmába
 mindnyájunk örök álma
 szívárvány ruhában
 szabadság.

Lehetséges

Lehetséges
ahogyan vágyakozunk
tavaszi napfényre
ahogyan böjtös napok
elmorzsolják a homályt
s kifújuk magunkból
a sötétséget
oda-vissza léteznünk
lehetséges

hallgatni
téged meg
a fönn fényeskedőt
a megmaradt magvetőt
folyót földet erdőt köveket
alkonyatban ahogyan meséled
bármilyen is ez az élet
mégis megéri
szövi magát pók gyanánt
sebezze millió szógránát
hallgatni kell
ahogyan levegőt vesz
bennünk a világ
s szemünkben a szépség
széthullja magát

lehetséges megtanulható
hallani beszélni hallgatni
a szerethetőt
a kötözködőt
s a virtuális magányban is
rád találni
ahogyan eddig soha sem

lehetséges.

Még ép

Fürödtek fényben fészükéről
szárnyra nőtt új duhaj sasok
lyukas kabátban az erdő
meglesett amint bandukolok

kétágú körtefa izzott
a fél-novemberi délben
porlott időm út homokján
megvígasztaltál kedvesem

nyarát a virág ránk lehelte
életnek fénynek melegnek
az idő a csönd ágbogán ült
s minden ős titok fölfénylett

mert hiába ok és okozat
megmérni a dolgok rendjét
elég ha lelkem meghallgat
s amit kaptam legbelül ép.

Rigóim félve szállnak...

Már rigóim félve szállnak erre
csapongnak le-föl cseresznyés tájon
lárma pocsékul az oldott csöndben
szétgyalogol a hömpölygő Távol

vérzik a csipke égig hajolva
piros könnyel siratja nyugalmát
átgázol a romlás ős-zuhataga
mi marad belőled megtűrt ország

csillagos parancs- záporok
aláhull érv érték élet s íge
a távol itt s zűrzavar
szikláról nézek a semmibe.

Sipos Erzsébet

Útmutatás

avagy így éltünk mi a Rákos(i) beteg ország(á)ban

Gumipitypang, gumibot,
a párt mondja meg,
a napot is hogy ragyog!

A szomszédom disznóvágásért
vitték el,
pedig a legnagyobb disznóságot
odafönt követik el.

Üres kamra, tiszta porta,
a padlás is söpörve,
ne búsulj, mert
belépsz majd
a Vörös Csillag tsz-be.

Minden szem a dolgozóké,
a magyar föld búzája,
kuláklistán van a hörcsög,
tele van a pofája.

Izzó vas és nagy kohó,
élmunkásnak lenni jó,
az sem baj, ha az üzletben
egy gatyá sem kapható.

Bírálni mer az áruló,
reakciós kutyája,
éjszaka már el is vitték,
magát Recsken találja.

Tanulással ne törd magad,
csak figyelj fenti ukászra,
luxuslakást kapsz majd érte,
krumplit szed a gazdája.

Új otthonunk Sztálinváros,
kalácsképű kisbaba,
keresztelni visz majd lopva,
sportszatyorban nagymama.

Karácsonyból fenyőünnep,
Mikulásból télapó,
ajándékot nem osztogat,
fosztogató megszálló.

Decemberben fenn a fán
kicsi szputnyik díszeleg,
holdrakéta meg Szaturnusz
angyalka csak kesereg.

Ha a párt is úgy akarja,
kipattanak a rügyek,
traktoros lány erős karja,
vezeti a gépeket.

Boldog élet,
vigyáznak ránk ÁVH-sok,
megnőttek a kis presszókban
a délutáni kávézások.

Acélország, vasakarat,
dísztribün meg tapsvihar,
április 4, drága ünnep,
amit csak Moszkva akar!

Erdei-Szabó István

Legendárium

Anyám kopott bútorai
takarják a csöndet
Közöttük találok
végső menedéket.
Nagyanyám öreg edényei
ma is nékem szolgálnak.
Vagyok nekik az Idő cselédje:
komornyikja a néma szolgáltnak.

Éleslövészet

A legjobb lövész
vadászik rám-
a szívemre céloz,
s az elevenbe talál.
Fájdalmak finom ideghúrjain
már játszik vélem a halál.

Álom(had)viselés V

Álmomban rostokol vélem
őrzőangyalom
s egy ribanc démon.
s én függök tekintetük
roskatag hídján,
akár kereszt
egy olcsó diadémon.

A jólét hálójában

Van paplanunk, ágyunk,
a jólét hálójában hálunk-
esténként fekvé infravénásan
beadják a híreket;
sört iszunk a meccshez,
vörösbort a steakhez.
Mindent elintéznek
és csűrnek-csavarnak nekünk,
a virtuális világban még
félelem nélkül élünk.
Kendőzetlen a félárva mosoly,
Európa bársonyszékében
pökhendi urak ülnek,
ezeréves értékeinkre barbár
eszmék uszulnak, s települnek.
Mi történhet még itt?-
a B-terv is elkészült rég,
kimódolva és kinyomtatva
3D-ben vár ránk
a vegytiszta vég.

Gál Sándor

Nincs harmadik lehetőség

Tegnap, 2016. január 22-én lényegében lezártam Az Omega-kísérlet szerkesztését.

- I. A létezés műfaja
- II. Az értelem csődje
- III. A nyelv nem felejt

Mivel a kiadóm nem kapott támogatást a kötet kiadására az idén, megkísérlem további fejezetekkel kiegészíteni, mégpedig:

- IV. Az Anyanyelvi Konferencia
- V. Visszalapozás

Ezt az két utolsó fejezetet még rendbe kell raknom, mert egy kicsit kócosak és eléggé heterogének, hiszen sokféle irányú és terjedelmű „maradék” írás kerül(-het) ide.

Mivel a kiadónak nem lesz szüksége a közeli hónapokban a kéziratra, jut időm a bővítésre... A *Visszalapozás a múlt században írt naplói*m akkori felvetéseinek a sorsa, története stb. esetleg a XX. századból eltervezett breviárium közel ötven esztendő levelezéseiből való válogatás.

Vagyis az *Egybegyűjtött...* XV. kötete: *Az Omega kísérlet*, a XVI. pedig a *Versek II.*

LEVELEK A XX. SZÁZADBÓL – a lehetőségeim és szándékaim legtávolabbi zónáját körvonalazzák.

Ez a hétköznapi gyakorlatban azt jelentené, hogy legalább ezeroldalmi szöveget kellene megszerkesztenem és a számítógépbe írnom. A legoptimálisabb számítás szerint ehhez a munkához minimum három évre volna még szükségem. De inkább többre!

Nagyon hideg tél lett...

Satya – a Tátrából jövet – pár órára megállt egy „kávécskára”, ahogy mondta, s azóta már visszaérkezett Budapestre. Évuséktól hívtott, hogy minden rendben van.

...A következő héten hozzá kellene látnom a tegnapi leírtak rendezéséhez. Fel kell állítanom egy rendszeres, naponta követhető munkafolyamatot. A dokumentumok, levelek rendszerezését a lehetséges időrendbe – az események és történések egybekapcsolása vagy egybekapcsolhatósága végett. Ki kell alakítani egy-egy időszak eseményeinek az arányait a Naplóimban lévő följegyzések dátumai és tényeinek a felhasználásával. Társadalom, politika, kultúra, irodalom – s benne a saját vállalásaim leírása. Megpróbálom! Aztán, hogy mire és meddig jutok el, az majd kiderül.

Ma délután előkerestem az *Anyanyelvi Konferencia* egyik „dokumentációs” dossziéját, hogy lássam, mi maradt meg a tizenöt éves társelnöki időből felhasználható írásom és különféle dokumentumok. Nagy meglepetés lett számomra, hogy csak úgy, hirtelenjében vagy húszoldaltól válogattam össze, amelyek szinte önmaguktól „szerkesztődtek” egészzé kronológiai sorrendben, bemutatva, hogy mi és mennyi volt a hozzájárulásom az AK szervezeti, elvi és gyakorlati felépítéséhez... E dokumentumok mai, rövid feldolgozásának az eredményeként kultúrtörténetünk jelentős forrásanyaga válik láthatóvá és használhatóvá.

Mostanról nézve egészen hihetetlen, hogy ezekben az években mire futotta az időből és az erőből még... És ez lehet – lesz is! – Az *Omega-kísérlet* záró szakasza (?).

Kötelező penzumnak érzem az egész egybeszerkesztését.

De: fogytán az időm.

Sötét lett!

Mély és tapinthatatlan.

S mintha visszafelé járnék benne, ahogy a régi dolgaimat lapozom – és olvasom... Meg, hogy miként győztem mindezt több mint öt évtizeden át. S most még ezeket az évtizedeket újra végig kell járnom – beírva az e g é s z e t a számítógépbe, hogy végleg könyvvé szervesüljenek, örökre jelen idejű tények őrizőiként.

A minapi jegyzet gyakorlati folytatása, hogy a „Harminchármas memoranduma”, pontosabban annak az eseménysornak a lényegét ma a számítógépbe írtam. Kegyetlen délelőtti foglalkozás volt, de örülök neki, hogy sikerült túljutni rajta.

Azt hiszem, a „Visszalapozás” a XX. századba egy hosszabb kaland lesz, hiszen a továbbiakban az AK társelnöki tizenöt évem dokumentumainak a rendezése, kommentálása, megszerkesztése és gépbe másolása az elvégzendő penzum.

...Az 1991-es levelezést válogattam össze és raktam időrendbe. A további rendezendő dokumentumanyag mindössze tíz, tizenöt év levélhalmaza. És a többit is hasonló módon kell rendeznem.

S ha már belefogtam az egész rendbetételébe, párhuzamosan a „Levelek a XX.

századból” című tervezett kötetbe felhasználható leveleket is ugyanígy kiválogatom, ami által rengeteg időt takaríthatok meg.

Hogy mire jutok elszánásaimban, rövidesen kiderül. Persze, lehetséges egy negatív forgatókönyv is. Ám, ha vesztésre állok, a szándék azért itt marad ezen az 55-ik füzetoldalon...

Verset is illene még írnom!...

...És tegnap este írtam is, és a s z e r t e h u l l á s ma a számítógépbe is került. Vagyis ha valahová kérnek verset, van tartalékomb, és adhatok.

A *Visszalapozást* is folytattam, bár igen nehezen haladtam vele. Minduntalan az események akkori párhuzamában a Világszövetség, a Csemadok, s főleg a Együttélés lázas eseményei türemkednek fel. Erősen hajlok arra, hogy egybeírjam az egészet, mert hisz egymásba is kapcsolódtak már a maguk idejében is. Hát hogy mire jutok, majd elhozzák a következő napok. Hogy képes leszek-e folyamatosan dolgozni... Merthogy tegnap este is 2,7 millimolra zuhant alá a vércukorszintem, s bizony kapaszkodnom kellett, hogy bajba ne kerüljek.

Folytattam a *Visszalapozást*, és haladtam is valamit, bár egyre riasztóbban látom, hogy az AK igazán nem tudott vállalt –vagy annak feltüntetett – elképzeléseiből valami sokat megvalósítani.

A nálam lévő dokumentumokból csak a szándék világít – az eredmény alig. Szóval úgy tűnik, hogy nem tudott igazán az összmagyar valóságban is látható eredményt felmutatni. Okát is látom, s ez a tény tűnik riasztónak – leírni a látszatot, s annak okait: a magánérdek diadalát...

Ami miatt – tizenöt év után, kimondva a komáromi konferencián az igazságot – nem vállaltam tovább szerepet a szervezetben. Ami akkoriban megtörtént – K. A. vezetésével – eléggé vérlázító volt, s maradt mindmostanáig számomra...

Szükségem van-e még arra, hogy bármit is leírjak? Itt vagyok ebben a februári délutánban – ugyan hányadik lehet, amelyet belőle meg- és túléltem eddig? – s amelyben úgy vagyok jelen, hogy a „jelen valóságát” alig is tudom értelmezni... És még az is benne van ebben, hogy érdemes-e a jelen történéseit értelmezni. Hogy például esett pár csepp eső, miközben bezártam a kaput, hogy ne sötétedés után kelljen idáig újra felbotorkálnom, amikor minden lépésem bizonytalanná válik...

Bizony, megtörténhet bármelyik délutánon, hogy a kérdésekkel együtt eltűnik a válasz – vagy a válaszadás tehetősége.

Mert: miért, minek s kinek?

Fázom.

Egy kihagyott nap.

A pincében infarktust kapott a szivattyú, így a délutánt a szivattyúcsere vitte magával. A lényeg: sikerült összeszerelni az újat, amit Satya még karácsony előtt vett meg, hogy legyen tartalék... Szóval újra van a pincében szivattyú, meg ugye, víz is a tegnapi zuhatag után.

Délután Satya Genfbe repült, öt óra után hívott, hogy rendben megérkezett.

Az előbb még kint voltam az udvaron, s örömmel írhatom ide, hogy még mindig vannak csillagok az égen. Ragyogott felettem a mindenség tisztasága... Még a Hattyú-csillagkép is látható volt, ami ritkaság, mert igen aprócskák a csillagai... Nem úgy, mint mondjuk a Göncölői vagy a Nagy Medvéé.

Az utóbbi időben írtam néhány rövid verset. Az utolsót az előbb véglegesíthetem, de nem találtam fölé az egészet lefedő címet. Végül ezt írtam a kezdő sor fölé: *v é g ü l*. Valóban, mert-hisz arról szól, ami majd *v é g ü l* utolér, vagy ami végül bekövetkezik. De arra is gondoltam, hogy a rövid sorozatot egybeszerkesztem, egy cím alá, de akkor ki kell találnom, hogy aztán a *n n a k* mi legyen a címe végül...

Túl ezen: napok óta zuhog az eső, a pince megtelt vízzel, a polcok úsznak a víz tetején, s a pinceajtón lassan csordogál kifelé az udvarra a víz... Volt már ilyen egszser, annak se örültem. Ma sincs okom az örömrre.

Csak a rend kedvéért: folyamatosan írom és másolom az Anyanyelvi Konferencia anyagát. (Meg a *Visszalapozás* egyes részeit). Kész gályapad a délelőttöm, de nincs semmi egyéb lehetőség a történések és a történelem összefoglalására. A lényeg, hogy lassan bár, de haladok.

Budapestről hívtak: az MMA megbízásából egy dokumentumfilmet szándékoznak készíteni rólam. Elvben meg is állapotdunk... Aztán, hogy mikor látunk hozzá, majd kiderül. (Április végén a végére is jártunk: Buzita–Kassa–Búcs. Iszonyúan elfárasztott a forgatás és az utazás. Hogy mennyi volt az értelme, azt majd a közel egy órás film után becsülhetjük meg.)

...És kiderült!!

Ugyanis az előbb voltam kint a csillagok alatt – hideg szépségük és magányuk az idelenti iker-valóságot sokszorosára növelte... Tudom, hogy ennek legfőbb poétikai jelentése van, valóságértéke alig... És hogy látom és szépségét még ma is meg tudom élni... Hogy – megélhetem!

De a mostani esték nem alkalmasak a versírásra. Erős fájdalmaim vannak, és azok elől nincs menekülés. Sem itt a földön, sem a csillagok magaslatain...

Van ilyen?

Lehet...

Ha másként nem, hát így leírva.

A lakosságcsere-egyezmény 70. évfordulójának felidézésére Komáromban, a református Nagytemplomban ünnepi istentiszteletet tartottak. Dráfi Matyi ezen a jeles eseményen elszavalta a *Veszteségeink* című versemet.

Az emlékező istentiszteletet a Duna TV egyenes adásban közvetítette.

Elrendeztem a verseskötetet – négy rész lett –, így teljes a szerkezete: van eleje, közepe és vége.

Túl ezen, az AK egy részét is bemásoltam a masinába, meg elrendeztem a közlendő dokumentumokat.

Ezen kívül fáj a tarkóm, a fejem is, és tüsszögök, továbbá nyelem az orvosságokat...

És ez „nem is kevés”, ahogy József Attila írta volt hajdanában.

Ide másolom, hogy el ne felejtsem, vagy hogy megmaradjon: Az állatvilág nemi élete kizárólag a szaporodást szolgálja.

Ezzel szemben az emberiség nemi élete zömmel az örömosztás és az örömszerzés.

Valamikor a huszadik század hatvanas éveiben olvastam egy statisztikát, miszerint egy nő élete során átlagosan négyezer alkalommal közösül. Hogy átlagosan hány utódot hoz a világra, s hogy hányat nevel föl, erről nem találtam adatokat. Ám ha az örömszerzés átlagához mérjük a gyermekáldás gyakoriságát, ez az arány egészen könnyen megbecsülhető.

A férfiak szerepe e tekintetben egészen elhanyagolhatónak tűnik...

Azonban: a tévedés mindkét irányban érvényes!...

És mégis – vagy ennek ellenére – nem számítva a baktériumok és egyéb mikro-lények, a rovarok és mondjuk a halak, madarak után az emberiség mai hatmiliárdos élő tömege a legeredményesebb ragadozó létfőlényt bizonyítja a bolygón...

Ha ebben az új évezredben csak minden százezredik emberi nemi kapcsolatból születne gyermek, egy évtizeden belül sokszorosára növekedne az emberi populáció.

És ez jelentené az emberi létezés totális csődjét.

De: minden föltételezés viszonylagos.

Mert az emberi értelem csődjét mi követheti még?!

Balzac idejében még voltak vagy lehettek „elveszett illúziók”, ma azonban nincs

olyan „illúzió”, ami elveszhetne, vagy amit legalábbis itt és ma még elveszíthetnénk. Tisztában vagyok azzal, hogy ezt még leírni is hátborzongató, olvasni még annál is döbbenetesebb. Ma, most ebben a pillanatban ezt érzem... Talán ha leírom vagy leírtam, azzal, vagy az által, valami megváltozik, kedvezőbbre fordul. De ahhoz h i t kéne – valami, amiben még hinni lehet, vagy amiben h i n n i érdemes!...

Mintha mind a négy igazodási pont eltűnt volna.

Az előbb az égen a Sarkcsillagot kerestem, de eltűnt előlem.

Üres lett felettem az ég – csillagtalan.

És a fosztóképzők nem világítanak!

Haladtam az AK-val – elértem egészen az egri konferenciáig, sőt, azt le is zártam. Már csak a marosvásárhelyi és a komáromi események vannak hátra. Az a dokumentumsor, amit vagy amelyet azzal a ténnyel kell leírnom, hogy bő tizenöt év erőfeszítései nem hoztak valós eredményeket sem a közösség, sem az én számomra. A tapasztalatokon kívül – mondhatnám... De azzal ma már mit kezdhetek? Azon kívül, hogy annak fontosabb tanulságait leírom.

Hogy volt egy lehetőség, amit elveszítettünk, vagy amit nem tudtunk valósággá változtatni.

Na jó!

Ezt nem folytatom.

De: le kell írnom, magamnak – magamnak legalább –, hogy békét teremtsék.

Ha lehetséges még megélhető béke.

Az Omega-kísérlet és az Egy spondeus mögött a csend tegnap végleges formát kapott. Mindkét „kézirát” záró részét kell még sorba rakni, aztán a tartalomjegyzéket ezek szerint kiegészíteni. Satya segítségével ezt holnapután – vagyis ma – el is végezzük. Aztán csak könyvvé szervesülnek az esztendő végére. (?)

Ma még azon is eltöprengtem – sokadik alkalommal immár –, hogy végleg abba hagyom az írást. De ez olyan gubanc, amit nem tudok szétszálazni – mert ha nem írok, mi történhet velem és bennem? A sokadszor leírt kérdésre nincs egy szikrányi válaszom se...

Esetleg meghalok.

De: nincs kedvem meghalni!

Magasságos egek! Hova keveredtem, ugyan hova?...

...Igen, ha írok: élek. S ha élek – írok!

NINCS HARMADIK LEHETŐSÉG.

Két nap kellett ahhoz, hogy összefoglaljam a miglinci honvédelemlékmű felállí-

tásának hiteles krónikáját. Ezzel tartoztam magamnak és a történelemnek, bár ez nagyotmondásnak tűnhet... Az írást el is küldtem Havasi Péternek, s ha igaz, a *Kassai Figyelő* áprilisi számában meg is jelenik. Így a *Visszalapozást* tovább folytatom... De mindenekelőtt az AK dokumentumkrónikáját kell folytatni és mihamarabb befejezni.

Igaz, hajnaltól délig esett a hó, a kert megfehéredett, de a márciusi tél csak délig tartott – ahogy megérkezett, el is tűnt. De mint mindig, szép volt a hajnali hóesés most is.

Amikor írok, a holnappal beszélek: üzeneteket küldök a holnapnak az én jelenemről.

Micsoda igazságtalansága a sorsnak, hogy jövőre már nyolcvanéves leszek.

Amikor tudatomban csupán az örök jelennek van értelme...

De: értelmezhető-e a létezés?

A jelen pillanata: az *Egybegyűjtött műveim* XV. kötetére nem kapott támogatást a kiadóm.

Holnapi kilátásaim így eléggé bizonytalanok...

Különbséget kell tenni a hit és a vallás között.

Mert vallás van – lehet – számtalan.

De a hit egyetlen!

Itt nincs „vagy-vagy.”

Mert hinni – maga a létezés!

Húsvéthétfő – tavaszkezdet lenne, de bennem nincs olyan érzés, ami ehhez fűződne. És már azt se szeretem leírni, hogy „rosszul érzem magamat”, hiszen valami olyan belső folyamat közhelyét ismétlem, amelynek jelentését tudom, s mindennapjaim részeként érzékelem. Nincs is különösebb jelentősége. Feltehetően azt a „sehogy-sincs” állapotot jelöli a tudomány depressziós állapotnak. S hogy most ide írom, akkor elfogadhatónak is ítélem. De: ebben telnek a napjaim, s az értelem hiába tiltakozik, a hétköznapok valósága az egészet fölülírja... Döbbenetes ilyen tudás birtokában este lefeküdni azzal, hogy elérem-e a hajnal világosságát. Hogy, ami kibomlik a kert csupasz diófa ágai közül, valóban a következő nap eljövételét jelenti-é?!

Ilyenkor tudatosul bennem, hogy minden élő magában hordozza a halált.

Az egyetlen és kikerülhetetlen bizonyosságot...

Mintha azért született volna e világra minden ember, hogy ezt a bizonyosságot elérje!

Az alábbiakat még húsvét előtt írtam le, s föléje ezt a címet firkantottam:
EVOLÚCIÓ VAGY REVOLÚCIÓ ?

Minden fordítva történt.

Az Ember megteremtette a maga számára az Istent.

Tehát: kezdetben vala az Ember.

S mindenknek az Ember adott nevet.

A földön az égen és a vizekben azonképpen.

Saját képére és hasonlóságára formálta át a bolygót, s vett birtokába minden rajta lévő.

Ezáltal lett a föld legeredményesebb ragadozójává, s ebbéli mivoltában viszi vég-ső pusztulásba e bolygót, s változtatja úri szarkofággá.

Vele, benne és általa elpusztulnak egykori istenei is nyomtalanul.

És nem lesz sem új ég, sem új föld.

És nem lesz föltámadás!

Délután – örömömré – láttam egy barázdabillegetőt. A szomszéd ház tetőgerincén sétáfkált öntudatos biztonsággal, s néha egy-egy pillanatra megállt, mintha a március-végi napfényben elegáns, szürke frakkját akarta volna bearanyoztatni...

Régen, nagyon régen láttam utoljára barázdabillegetőt – de megmaradt bennem egy gyerekkori kép, ahogy a poros dűlőúton előttem sietett gyors futással, bár szinte félelem nélkül... Aztán beváltott a frissen kaszált lucernaföldre, majd egy előregedett vakondtúrás tetején megállt, felém fordult, és úgy illegett, olyan csalogatóan, mintha valamit jelezni akart volna.

Most pedig annak az egykorinak távoli rokona illegeti magát, s ahogy elnézem, egyszeriben mintha az előző emlékem nem is hét évtizeddel ezelőtti lett volna.

Lehetséges, hogy egy-egy látvány emléke összerosódhat egy mostani élménnyel, lehetséges volna az egyé-válás az időtlenség tereinek teljességében?!

Lám, milyen csodákat idézhet elő egy szépséges szürke frakkot viselő madár a délutáni fénybe öltözötten odafönt a tetőgerincen – évtizedek emlék-zuhatagait.

Egy következő nyolcvan év sem volna elegendő leírásukra...

Takarékoskodni kéne mozdulataimmal és a gondolataimmal is.

Ha a nemzetről gondolkodom – magamról gondolkodom. Mert a nemzet – sokaság. Sok e gy b ő l szerveződik egészszé. Mert az Egyben ugyanúgy benne van az Egész, ahogy az Egészben az Egy.

Történelme, nyelve, hagyományai, szokásai. A földje – A HAZA!

A lényeg: ahol ÉN VAGYOK – az Magyarország!

(1916. május) Folytatni kéne a másolást, de lassan véglegesen alkalmatlanná vá-

lok bárminemű munkára. Ma már nem az elszánás hiányzik – hanem a megvalósításhoz való erő.

Nem csak az izmok fáradnak el – elfárad az értelem is.

És ez a legfőbb baj.

Elveszőben van bennem a létezés egyik fő alapja: az egyensúly biztonsága.

Merre indulhatok így egyedül?!

2016. június 1. Ma meghozta a posta az *A most* című könyvem. Kívülről szépre – komolyra – sikerült kötet. És azt hiszem, hogy az egyik legfontosabb könyvem.

Hogyha megérem az *Egy spondeus mögött a csend* megjelenésének az idejét is még!?

Megpróbálom!...

Megpróbáltam felhívni Koncsol Lacit, hogy a nyolcvanadik születésnapján megköszöntsem, de a harmadik hívás után föladtam. Majd. Holnap.

Közben folytattam az AK krónikáját – még két-három nap és a végére érek.

Talán...

Június 2. Hajnalban a konyhában kiszaladt alólam a világ, a bal karom megsérült, vérzett. Mindezt ma reggel Éva mondta el, mert ezekről az „eseményekről” semmi emlékem nem maradt. Nehezen járok, erős fájdalmaim vannak reggel óta, s elég rosszul látok.

Délután nagy nyári vihar szakadt ránk, amit nem szeretek. Igaz, hogy a kertre kellett az eső, de nem az égszakadás.

Elhatároztam azt is, hogy folytatni fogom a naplóírást. És egy rövid, olvasható testamentumot is el kell készítenem, mert ma hajnalban, ha Éva nem szed össze a konyhában, feltehetően most nem volnának efféle gondolataim...

Van, amit egyszer el kell végezni és: végleges érvényel!

Nem folytatom. Fáj a szemem, akárha tüvel szurkálnák...

Június 10. Mintha elfogyott volna a levegő is. Pár nappal ezelőtt a *Visszalapozás* esedékes részét írtam le – az Együttélés III., kassai kongresszusának eseményeit, amellyel lezártam politikai szerepvállalásaim sorát.

Fontos és helyes döntés volt. Igen. Mostanra igazolódott be e döntésem helyessége.

Ha az ember író, akkor nem az a tragédia, amit meg- vagy túlél, hanem az, amit nem ír meg.

Vagyis az igazi tragédia a megíratlan!

Minden vers a létezés képlete – és titka!

Kierkegaard: Vagy-vagy „Mennyi idő hét évtized?”
E N N Y I!

Amikor a kérdések válasz nélkül semmisülnek meg, mi értelme van a kérdezésnek?
Vilt Tibor *Öngyilkos kentaurjának* a bordázata s a szügybe-fordított dárda ad-e, jelent-e valamiféle magyarázatot az alkotás egészére?...

Nem tudom!

Pedig, hogy Székesfehérvárott a Szent István Múzeum tárlatán láttam – valakikor a hatvanas évek közepén – ugyanúgy őrzöm annak a pillanatnak a megfogalmazhatatlan élményét, ahogy később a Csók Galériában Csontváry nap-ragyogású óriás-vásznait... Nem volt sok ehhez fogható nap az életemben.

És már nem is lesz.

De: tűnődni felette, hogy miért, az a költészet titka.

Vagyis a még-megélhető egészé...

Az elmúlt hónap közepén kezdtem írni *A létezés képleteit*. Ma pedig az első öt részt véglegesítettem és letisztáztam. Olyan távolságokig jutottam el benne, amelyek lényege már-már megfoghatatlan, hiszen minden elképzelhető holnapi lehetőségemet visszafordítja önmagába... Ezt, azt hiszem pontosítanom kellene, de nincs sok értelme az e fajta kísérletnek, mert csak újabb és újabb értelmezése lenne a legelsőnek. Vagyis a bennem létező, vigasztalanul megkövült egésznek – ha ilyesmi biológiailag előfordulhat.

Vagyis az lesz a legbölcsebb, ha az értelem mögötti titkok megfejtését a már létező vers – mai és majdani – hullámverésére hagyom.

Hátha jön valaki, s megértvén szándékomat, méltó otthont teremt belőle magának...

Molnár Kati hívott, hogy igen tetszik neki a címdalra küldött diapozitív – egy szép emléke az életemnek: a Nagy-Ér-Hát egy pillanata. És: e hónap végén könyv lesz az *Egy spondeus mögött a csendből* (aug. 8.).

Odáig már biztosan elérek (?)

De: nincs olyan biztonsági rendszer, amelyben nem keletkezhet rövidzárlat... Aztán – mondjuk a bombákat – már nem lehet semlegesíteni... Teszik a dolgukat!

A mai napom hajnaltól mostanáig tele volt – tele van! – egyféle (jobb szó híján) b e l s ő remegéssel... Teljesen elbizonytalanodtam magamban a holnapom, vagy inkább a következő órák eljövételét illetően...

Ahogy a múlt századi napló-kötetemben lapoztam – „valamit” keresve –, döbbenet tapasztaltam, hogy az akkori, negyven évvel ezelőtti vállalásaimat miként győztem elvégezni, egészen elképesztőeknek tűnnek mostanról visszanezve. A Kassa–Pozsony–Budapest háromszöget, volt olyan hónap, hogy kétszer, háromszor is bejártam. A MAVASZ, az AK, a Tokaji Írotábor, és túl ezen a miskolci vállalásaim teljesítése okán...

Egyszer, ha a legszükségesebb (?) tennivalóim végére jutottam, legalább (a példa okán) egy rövid összefoglalót készítek erről az igen mozgalmas két évtizedről... A csak féleredményeket hozó, vagy még annyit se – történelmi időszakokról.

Valamiről, ami megismételhetetlen – ám egyben: t ö r t é n e l e m .

Az én történelmem.

Ezután egy mai, örömet adó pillanat: elkészült az „utolsó előtti” verseskötetem: *EGY SPONDEUS MÖGÖTT A CSEND.*

Az értelem az ösztönök rabja.

Ebből következően minden leegyszerűsödik.

Az írás is!

A verset a gondolategyensúly élteti.

A mai nap tanulsága – annak tudomásulvétele, hogy megöregedtem.

Hogy n a g y o n megöregedtem...

Félelmetes ekkora éjszakában egyedül – az egykori egészből csak a sötétség maradt...

És nem csupán kívül, de idebent is.

Bennem!

Furcsa, amit belőle megélek, s amit képes vagyok elfogadhatóan ide fogalmazni.

Lehet-e a halálnál nagyobb magány?!

Lehet? Lehet!

Ma rendbe tettük Satyával a „Visszalapozás”-t és az „Anyanyelvi Konferencia” meglévő egészét. Satya pedig ezt követően visszautazott Budapestre. Pontosabban: most is úton van még.

Döbbenetes, ha az ember egyedül marad... Ha véglegesen egyedül marad!

M i n d e n t magának kell elvégeznie – jót, rosszat, könnyűt, vagy nehezet...

Estétől reggelig – s reggeltől hold-keltéig.

Holnap talán jobb lesz!

Vagy m á s!

Lehetséges?
Nem írni?
Nem gondolkodni?
Lehetséges?!...

„A létezés képletei”-ből hét rész készült el ez idáig... De napok óta a folytatásra nem tudom elszánni magamat. Ugyan milyen belső gát akasztott el? A kérdés után akár a lehetséges választ is ide írhatnám.

De minek?

Igen! Van, ami felesleges, mert értelmezhetetlen. Mint például a halál. Ha leírom, ha elhallgatom, bennem van így is, meg úgy is.

Elment Csoóri Sándor is – 86 évesen.
Fogy velünk a huszadik század.
Hamuvá fogy – bizony hamuvá!

Amikor az ember már nem képes a részvétre – amikor nem képes a „részvétet” megélni...

Sok halottat láttam, lópokrócba csavarva a templomkertbe hármásával hantolták el délelőttönként őket a háború csendjében... S 1945 májusában a „kihantolásukat” is megéltem, ahogy az iskolaudvarra „átfuvarozták” valahányat, olykor némelyikük karja leszakadt a templomkert és az iskolaudvar között ... Ahol aztán Kovács Károly ácsmester, Soóky nagyapám szomszédja, valahányat gyalulatlan deszkakoporsóba fektette, s rájuk szögelte a koporsófedelelet... A kertekben és az iskolaudvaron lilán virítottak az orgonabokrok, s illatuk egybevegyült a koporsók halál-illatával...

Bennem pedig akkor és ott kialakult valamiféle értelmezhetetlen közöny...
És hogy miért kellett huszonévesen meghalniuk!?

Ma meghozta a posta az *Egy spondeus mögött a csendet*, címoldalán egy régi felvételemmel. Az *A most* után egy más és új terrénem, amelyben még egy ideig elaraszolgathatok.

Este a Kassai Filharmonikusok koncertjén voltunk, jó, ismert filmzenei feldolgozások szerepeltek a műsorban. A Híd a Kwai folyón-nal kezdtek – az angol hadifoglyok „bevonulásával...”

Nem megy az írás – rosszul látok.

Lehet, hogy néhány ember számára még fontos vagyok, vagy fontos lehetek.

Hasonlóan fontosak lehetnek még az írásaim is – csakhogy ennek elhívésére elég gyér az a néhány visszajelzés, ami elér hozzám...

Nem tudom, mekkora a különbség a hallgatás és a csend között...

Holnap, ha megérem a holnapot, rák-utáni időm kilencedik évébe lépek.

Nyolc évvel ezelőtt új időszámítás kezdődött számomra, s hogy még élek és képes vagyok mindennemű munka elvégzésére. Ma például leszüreteltük Évával a lugast – most pedig mindezt ide írtam magamnak – bizonyítékul.

Hogy erős hátfájdalmaim vannak? Holnapra majd elmúlnak – vagy nem múlnak el... Mert ez a változat is lehetséges.

Esetleg, hogy meghalok.

A g l o b a l i z á c i ó – lényegében a totális pusztítás és pusztulás elfogadása!

Rengeteg leíratlan gondolat vész el, s hiába keresem őket, nem találok egyikőjüket se, pedig tudom, hogy szépek, méltóak magukhoz és hozzám is...

Feljegyzendő „új valóság”: szüret után egy jó héttel új hajtásokat és leveleket hozott az „otthoni” mézes szőlő... És Sándor „birtokán” elkészült az új kerítés – 117 méter a hossza, s van rajta egy nagy- és egy kiskapu.

Bevallani való tény, hogy nem megy az írás... Mintha minden mondanivalóm elfogyott volna... És mintha ezt már korábban is leírtam volna!

Talán többször is! Meglehet.

De ezzel nincs semmi bajom. Este lett. Illik megkísérelni holnapig a megmaradás világosságát...

Ma Sándorunkat köszöntöttük meg – harmincharmadik születésnapján!

Nagyon messziről, nagyon-nagyon messziről indultam, és ma sem tudom, mekkora a távolság köztem és a világmindenség között. Ahogy nem érzékelem a távolságot két égi villámlás között sem egy nyári vihar özönében.

Ha többet gondolkodom az ilyen abszurdnak tűnő jelenségekről (?), mindig az derül ki, hogy így, együtt ez az e g é s z emberi értelemmel fölfoghatatlan, ám ennek ellenére mégis: része létezésemnek. De lehet, hogy meghatározója és beteljesítője is egyben.

És benne és általa meddig, s hova érkezek el még?! Milyen mélységek és magasságok vannak előttem elrejtve, vagy eltitkolva?!

A z á t v á l t o z á s i g – ahogy a halált magamnak egykor megneveztem –, hogy elriaszam félelmetes ridegségét, egy nagyon hosszú éjszaka végén...

Az öregség nem betegség – írtam le pár évvel ezelőtt magamnak.

Ezzel szemben a különféle betegségek az embert idő előtt szinte semmivé nyo-

moritják. Ezt apámon láttam, amikor annyi idős volt, mint amennyi most én vagyok.

Feltehetően ezeknek az évtizedeknek az együttes hatása rajtam is komoly nyomokat hagyott...

1944-től többször voltam halálközeli veszedelmekben. Amikor például egy orosz harckocsi szétlőtte a fejünk felett a tetőt, vagy amikor egy decemberi éjszakán találat ért bennünket, s a pincében égni kezdtek a dunyhák... Aztán 1945 márciusában (?) a torokdiftéria (fertőző toroklob) majdnem megfullasztott... De a neheze csak ezután következett: kétharmados gyomor-reszekció (Bilroth II), ezt követően a vesekőlika (urátok és homok). Mindezt egy könnyed epeműtét követte, meg egy baloldali hernia... Végül nyolc évvel ezelőtt a gyomorrák, s nemrégén kezdtem a rák utáni időm kilencedik esztendejét.

Szóval ezek az „események” mostanra bizony megöregítettek...

És mindezt elviselni, és újra feljutni odáig, hogy fizikailag és szellemileg elérjek egy elviselhető életegyensúlyt, hogy befejezzem – hogy befejezhessem –s méltóan, amit magamnak elvégezni fontosnak ítélttem – irodalomban, közéletben, családommal együtt – mostanra zömében sikerült teljesítenem.

S ha az elmúlt közel nyolc évtizedet nézem, egészen hihetetlennek tűnő a leltár...

Mondom ezt azért, mert tisztában vagyok azzal, hogy genetikailag lusta természetű halandó vagyok... Hanem ez a „lustaság” egy olyan rendszerességet hozott bennem létre, amely a mindennapi „keveset” sokkal tudta növelni... Vers, szép-próza, publicisztika s a közéleti vállalások. Nincs sok értelme a felsorolásnak.

Az azonban tény, hogy mindez a családom nélkül elképzelhetetlen lett volna.

Azt hiszem, ehhez kell kibontanom a jövő esztendőben azokat a részleteket, amelyek mindezt egy egészé ötvözik majd.

Csáky Anna

A hajléktalan

„Sem rokona, sem ismerőse”
 ő már senkinek,
 nincs akarás benne, erő se,
 vágyai sincsenek,
 nincs barátja: kirabolná,
 körötte hideg,
 lelke sötétül mély vadonná,
 fái dúlt hitek,
 nincs fedele, ruhája rongy,
 s ha szánja szíved,
 – emészti magány, a gond –,
 az nem menti meg.
 Ha pénze van, rögtön elissza:
 gyűjteni minek?
 Megy a kocsmába újra vissza,
 lelke didereg,
 tanyája – kapualj, út, padok –
 zavar titeket.
 Alamizsna, konc? Ne adjatok:
 más illeti meg.
 Ha kedve éppen halni volna,
 észreveszitek?
 Örül a szittyós bűzcsatorna
 elfolyó vérinek.
 Ő a nagy, szegény TALAN-TELEN,
 kolonc némileg,
 s ha üres batyuval megjelen,
 várják az égiek.

Szerelem-madaram

(dal)

Édes szép madaram,
 szerelem-madaram,
 átjársz a szívemen,
 mézkelyhed ízlelem,
 szerelem, szerelem,
 gyönyörű szerelem.

Szárnyadon gyöngyszemek
 csillagot öntenek,
 lelkesen zúg a nap,
 szikrái hullanak,
 édes szép madaram,
 gyöngyszárnyú madaram.

Száll dalod magasan,
 szerelem-madaram,
 kigyúló száz napod
 testeden átragyog,
 lobogó szerelem,
 gyönyörű szerelem.

Szállnék el én veled,
 mennyek hol fénylenek,
 fodrokat nyel a csend,
 Isten ül odafent,
 madaram, szerelem,

édes szép szerelem.

Zénó mama

Levél Szentegyházára

Zénó mama, Hargita lánya,
mosolyod tünékeny, lágy, szelíd,
virág-arcod hűvös havára
gyakorta árny, bánat közelít.

Szemed kék fény fehér mezőben,
hús-patak-kristályok könnyeid,
bennük remegve tükröződtem,
emlékül őrzöm bús gyöngyeit.

Hargita lánya, Zénó mama,
törékeny szírom a tenyered,
hangod mintha ma is szólana,
lágy zeneként zeng szívem felett.

Emléked őrzöm, melengetem:
virágok között ülsz álmatag,
alkonyi glória fejedem,
mosolyod halovány árnyalat.

Áll a Hargita felhők között,
őrzi álmodat, épp kel a hold,
arcodra kis sugár költözött,
kebledre magányos est hajolt.

A hold hideg szeme

Télnek feszíti magát a rét,
ágak ölébe huppan a fagy,
hideg a hold szeme, s szórja szét
– delejes erővel fogva tart –
ezüst fényeit az ég falán,
hol az éj jár csillagsereggel,
s felizzik, ragyog mind, valahány,
mielőtt csenget, szól a reggel.
Csak a csendnek van ily zenéje.
Kúszik fel lassan a holdkaréj,
ködöket húz sanda szemére,
kútja most sötétkék, barna, mély.
A fagy égető marása fáj,
hosszú a téli éj eleve,
merev magányban reszket a táj,
őrzi a hold jéghideg szeme:
világó tükre, mint a márvány,
mágikus fénnel izzik egyre,
áttetsző fátyla árva árnyán
álmodik az ég, föld merengve.

Demeter József

Időkép(e)ző

természetes és mű(vi)fényben

„Fut velem egy rossz szekér”

Ady Endre

Gyalogosan jön a hajnal. Zöld
Fűszálon fénylő harmat – az ég
Tükrében – az óceánt képezi le.
Öröm és bánat, könny-
Cseppnyi végtelen – apály-
Dagály szerepében_____

*

Ma már minden túl bonyolult, megelőzte az
Időt az idő. Végzet útján rohan, hogy
Rohan a világ – folyton-folyvást – az orra után.
Felborult az évszakok menetrendje. Ön-
Magukat szaglásszák a rózsák, perverz bazsa-
Rózsák, tátingók, nefelejcsék. Elcsatolt
Kiskertekben kardjukba dőltek a kardvirágok.
Üde illatok helyett vegyszer s szmogszag árad.
Megelőzte az Idő az Időt. Minden Egész ön-
Magába tört. Hová rohan a világ – full extrásan,
Szegényen – saját orrunk után hovább... Pontos
Időjárás híré szerint, falevélinfláció-migráció
Lesz megint. Megállítani – nem csak sehogy, s!
Újból, íme, nálunk miként_____

*

Fapadossal jön a hajnal. Mű-
Fűszálon fénylő harmat – az ég
Tükrében – az óceánt képezi le.
Öröm és bánat, könnycseppnyi
Végtelen, végtelen könnycsepp –
Apály-dagály szerepében_____

Utómottó:

„Az idő úgy nem megy, hogy megy”

Payer Imreként

Csontos Márta

Szembesítés

Mindig az bűnhődik,
aki mögött nem állnak az ősök,
aki hinni akar a pillanatban,
ami változó és kiszámíthatatlan.

Mindig az tartja a ledőlt falat,
akinek rémület ül a hátán,
aki átvállalja mástól a hiányt,
s önkézzel tölti fel a homokórát.

Mindig az lesz az idegen,
akinek jelenléte küldetés,
s ha táblájáról leégnek a szavak,
hangja csak elfuserált isteni akarat.

Mindig az lesz a vesztes,
aki óriásnak látszik a nagy előjátékban,
pedig csak egyetemes balek,
önmagát meggyűrűző eretnek.

Mindig az kerül a túlra,
akinek útban van az ideát,
csak szédíti a fekete forgószelet,
s ereje már a hegylábánál elvetél.

Őrségben

Vágtam egy szeletet a kontextusból,
s ahogy nézegettem a nekem jutott adagot,
hirtelen belépett az érzetbe a fény,
azt hittem itt van végre a világosság,
kifolyik alólam a szürke latyak, megint
visszatérhetek saját nyomomba, s mint
rendszergazda, elmenthetem a fájlokat.

Őrt állítok magammal láthatatlan
vagyonom őrzésére, mindenhol
megerősítem a múltból jelenbe nyúló
eresztékeket, eltüntettem a bomlás
nyomait, s a jól végzett munka örömeiben
ujjaimmal végig futok a kimondott szavak
szövetén. Örökös szolgálatban maradok,
itt járőrözök megbabonázva a pálya szélén,
nem hagyom rám esteledni a hegyek közé
szorult Napot, nem hagyom az árnyakat
ellibbenni a mítoszteremtő szimbólumokon,
mert ez a fénylő látszat egyedül csak az enyém.

Égből nyúló viráglétra

A legfelső szirmokból már nem ér le az égi kék fény, a kóistolót odaátról már nem kapod meg, csak néhány magányos, romlás-szagú vízcsepp érkezik a távoli hidegből, de nem tud a porral elvegyülni, csak a nedves szél jelzi arcodon, hogy az éteri lét tócsáiból küldemény érkezett; - de hiába hagyta el az égi szekeret, nem tudta átélni a szabadságot és a könnyű lebegést, nem küldött játékos simogatást, s te is hiába kínáltad fel magad, nem tudtad prezentálni a megújuláshoz szükséges, kompatibilis gyökeret.

Hullámtörések

A szél nem onnan érkezik, ahol esténként landolnak az angyalok, onnan jó, ahol arcra borulnak a napraforgók, ahol a megszokott ritmusba belepiskíznak az égből pokoltornácára zuhanó harangok.

A fák nem akkor indulnak el, mikor az ágakat beoltja a fény, csak akkor, mikor egy ismeretlen fekete madár csőrében szegekkel felrikolt a megvénült éjszakában. Elindul akkor megrogyott vállal, lenyomják aranybetűk, s az *Üdvözlégy*...

A barlang nem akkor nyílik meg, amikor az őrszem már nem figyel rád, akkor, amikor már fáraszt a kalandtúra, s a depresszió görbéje felkúszik az égbe, amikor benned a hitetlen álmot lát.

*Csáky Károly***Esti kép**

És napnyugta
után
kiültek
az ég homlokára
első csillagai
a nyárnak.

Aztán
ragyogni kezdett
milliónyi szeme
a mennyboltnak,
egymáshoz simultak
a távol-
Ságok.

Majd
közel került hozzánk
a világos-
Ság
meg a sötétség,
s kicsi lett
a koz-
mosz
az örök-
lét-
ben.

Kép

A tüzek
kialusznak
las-
san,
parazsuk
hamvedrekbe hullik,
aztán
azt is
elhordja
a szél.

Majd
újra szikrát szór
a belső izzás,
átcsap a láng
fagyott hátán
a télnek,
s csak a
lé-
lek
hiányzik már a
tájból.

Álom és valóság

A lenyugvó nap
arcába tenyerel
az est,
álmaink felett
csillagos glória
az ég,
hajnalig
leborul előtte
s táj,
s összeér,
ami egymástól
messzire került.

A reggel
újra kitisztít mindent,
kitakarja magát a világ,
és távolodunk szégyenkezve
fényességében
a kitágult térnek.

Istenközelben

Kötélkedben
lettem
szabad
Uram.
Az ég szemébe
néztem,
s már
nem vakított
a fény.
Láttam
a Napbaöltöztetett
Asszonyt
és tüzes szekerét
a Prófétának.

Most
itt
lent
is szebben
ragyog
világnak
világossága,
alászáll
egy angyal,
hozza magával
igazságnak tükörét.

Öröklét – veled

Ó, tested
elengedtem
azon a hajnalon,
tudod,
hisz mást nem tehettem.

Hiába szólt egykor
virradatra a kakas,
Atyánk fia is meghalt értünk,
s csak Mária fájdalma által
vigasztalódhatott
már
a világ.

De magához vette gyermekét
az Úr,
s a halál felett
győzedelmeskedett
az öröklét.

Látod,
azóta a te
hiányod is
kivirágzott:
szívembe költöztél
ismét,
s én újra
szerelmes lettem
beléd.

Lám, az idő
termékennyé tette
a fent
és a lent
közti távolságokat,
s mi is egymás mellé
kerültünk megint,
ahogyan a menny és a föld
is egybeér majd.

Lelked
testközelben ragyog tovább,
mint azon a nyári éjszakán
az égboltra kiült csillagok.

Baka Györgyi

Ötvenhatos zászló

Mint utca porába
hullott rongy,
kushadt a zászló,
meggyaláztuk
elomló hitünkkel.

Nem mertük látni
belülről vakká lett
szemünkkel
az ifjúság fénylő arcát
mellyel érted kiáltott:
szabadság!

Megtiportuk a zászló
vér-pirosát, hogy
ne érezzük
a tüntetők érted
dobbanó, hasadó
szívét: szabadság!

Nem éltettük tovább
népünk zöld reményét,
hosszú időre feledtük
a hősiek áldozatot,
melyet érted hoztak:
szabadság!

Először a megtorlás
fegyverei, sötét zárkái
némították el az emlékezést,
ma az értékek tagadásával
próbálják elérni, hogy
kereső tekintetünk
az Eget ne lássa.

Mégis makacsul
elővillannak lelkünkben
a zászló csönd-fehér
darabkái, némán izzó
hiányok, és eszméltetnek:

elődeinknek volt
bátorsága, múlhatatlan
hite, feladhatatlan álma
a keresztet magára
venni érted: Igazság!

Emeljük föl örökségünket,
e nyilak, dzsidák, golyók
lyuggatta zászlót, lobogjon,
szálljon, röptesse az összefogás
megtartó fényét szívünkbe,
létünkbe, téged éltetve:
szabadság!

Kereslek álomban s ébren

Téged kereslek ajtó
nyílásban, ablakomon át
a téren, pipacsos réten,
galambszárnyak lebegtette
csöndben, erdőben,
felhő-szegélyen,
saját szakadékaiban –

Miért éhezem tekinteted
simogatását álomban s ébren,
miért vár régóta szemem,
kezem, vállam, testem
egésze – ha tudom,
érkezésed csak reményem?

Mintha a lehetetlen
lélegezne ringató,
mélyre sodró, érted
kiáltozó, áhítózó
szavaimban.

Miért akartad, jó Uram,
hogyan a testetlenből testbe
lépjek? Miért kell, hogy
egemet egészen betöltse
gyöngéd mosolyod árnya,
mely nem oszlik el?

Szirom-lényem elveszti
szépségét, ha nem tiéd,
ha nem hajolsz föléje vágyva –
szárnyat adó ölelése nélkül
elborít a lét alatti lét entrópiája.

Akár a szív

Akár a szív végső dobbanása
halál előtt, minden te vagy.
Benned az élet íze, fénye,
féltése, ámulata, táguló
reménye, hiányok örvénye,
csak még egy percig, óráig
áramoljon édeséged
testnedveimben – bújok,
mint aki nem tudja,
hova készül, törtségből
az egységbe, árvaságból
befogadottságba -

csak előbb még
az utolsó cseppig
ki kell ürülni,
ki kell inni a mérgeit
ennek az apokalipszis
lovasai által megtaposott
kornak, az árok szélére
verődve, esetben,
koldusként kunyerálni
a falatot, a szót a néma szájba,
hogyan ne fájna látni a kifosztott,
a személytelenbe taszított
félíg-élőket, testvéreimet,
csak lélegzetnyire
visszajutni az Eredetbe.

Szakolczay Lajos

ÖT

*Szerelmes palimpszeszt-csokor a még mindig 18 éves gyönyörűség,
Egyed Emese verssoraiból*

Hazatérnék

holdfény szendereg a sziklán
hetvenhét életet élek
nem pihenni élni jöttünk
alig hallom szívverésed

röppen a kékbegyű hajnal
cirkusz ezüstje leolvad
lefosztja rólad a páncélt
hazatérnék hajlékomba

Engedtél álmodni is

Ötven csillag tó vizében
idegen vonások
szólongatlak mindhiába
láttam mit se látok

engedtél álmodni is
kalodába vertél
világűrbe kóricáló
régí szennyre festék

Rólunk szólj

Nem leszek otthon már soha,
partodra nem érek,
zsibongó karral kereslek,
megöntözlek téged.

Fogadd el árnyékszívemet,
moss öröm vízében,
hamut szór ránk az alkonyat
elemésztő kékbén.

Ölembe veszem a fejed,
nyugtalan a lelkünk,
lehattunk volna angyalok –
rólunk szólj, szerelmem!

meghalok, ha

sípok sírnak szív harangoz
egybefűj véled a szellő
nem szabad küzdenem érted
rejtekekből most jer elő

váll a vállhoz haj a hajhoz
lélegzünk már hevesebben
csuklónkra csörgőt kötöttünk
meghalok ha eleresztesz

Kiszámoló

egy kettő három négy
imára kulcs a kéz
csönd házában ragyog
szólítasz? itt vagyok!

Gósi Vali

*„A Kék madarat nem kell távoli országokban keresni,
mert a Kék madár maga a boldogság, és kalitkája; az emberi szív.”
(Maurice Maeterlinck)*

Kék madár

Még alig lélegeztük be könnyedén
a tavasz mámor-illatát
fölöttünk már ott köröz a nyár
az öröklétet hirdető
gyönyörű kék madár

az égen gyapjas bárányok siklanak
reggel derús mosollyal ébreszt
a tűzvirág-szirmokat hullató
áldott nyári nap
fényével megsimítva
a vérpiros mezőkön nyújtózó
gyorsan elhulló pipacsokat
hogy irgalomból nyert létükért
vigasztalódjanak

s már hamvas gyümölcsök bújnak össze
szelíden a bodros ágakon
bódító illatár csábít szorgos méheket
és feláldozzák az őszi fák édes terhüket
ahogy érett gyermeküket
az elengedő bölcs anyák
és a fehér tisztító hó alatt érlelődő
sovány magvakat élni hívja majd
megint az új tavasz

Őszi fák

Apám szerelmei – illatos, őszi fák,
vigyázzatok csendben aranyló álmait!
Legyetek büszkék, ahogyan ő is
hódolattal volt az erdők felé,
amíg el nem hívta az ég
a végső úton, fölfelé.

Az emlékek között hosszan állok...
Jó ez a csöndesség, őszi fák!
Könnyezve nézek a tompuló fénybe,
csókot lehelek a naplementébe,
apámért s értetek
suttogok imát.

Csillagtánc

Meglásd, végül legyőzzük mégis
mindazt, ami régóta rombol.
Mindent, ami szívünket tépi,
jó messzire űzünk magunktól.

Virágzó fák – állunk a fényben,
összehajolva, csendben várunk,
amíg a sok-sok szenvedésben
kegyelmet hajt minden águnk.

Együtt nem félünk már az éjben,
minden csillag nekünk világol,
egyik majd egyre fényesebben
ragyog, és táncot jár egy ágon.

Hinnem kéne

(Anyegin-strófára)

Hinnem kell a feltámadásban;
hogy örökké forog a föld,
hogy megbújsz cseresznyevirágban,
meztelen fán élsz – moha-zöld!
Rózsa vagy, vöröslő vér-virág,
magadba zárulsz, mint szűz arák!
Anyám, teremtőm, életem!
Miért siratlak, Édesem?
Hinnem kéne a feltámadást,
hisz állna a föld nélküléd...
Minek a búcsú: létezel!
Fénytestű angyalként köztünk jársz!
Gyönyörű, ékes csillagom,
te kísérsz végtelen utamon!

Holló József

Szívemre csüng a május...

*„Mert a mindenség ráadás csak.”
(József Attila)*

Sugárhad sortüze morajlik rám
a támadó tavasz szép iszonyán:
hol a fény erőszakolta tájak
zsenge lánytestekként rángnak

erőtlenül a vad karokban,
... május csókol az akácokban.
S virágok fürtjén a szűz-fehér
barnálva rozsdáll, mint a vér
ha száradni kezd tétován
az eltépett hálóing haván.
De az erőszak után szelíd
lüktető sajtós éremlyít
húsmélyeket – és pironkodva
ujjong a milliárd csíra bokra.

Zsibbadt mezőkön zsong a lét
csitítva mélyzöld tengerét,
hogy felkorbácsolt hullámain
el ne sülyedjen a szín:
mely ezernyi ladikban hanykolódva
úszik a súlytalan távolokba.
A hegyek horpadt gerinceit
sugarak csákányai vésik
szikrázva: szinte megvadulva
kintalan szenvedélyen hullva.

Tornyok jönnek a messzeségen
vállukra állnék, hogy elérjem
lényed, s féltőn megsimítsam,
de a való köröttem összekattan...
és ezernyi dologból kifájva
hoz a képzelet lepkeszárnya,
folyók, tavak, a tölgyek lombja
– kibont a hajnal lila csokra,
hogy tárgyak mosolyán feltérdelve
takarózz pillátlan Nap-szemekbe.

Káprázat ragyog szét Veled.
S a május mámorát viszed
illattal oldozott Mindenségen –
ég-ölben hunyorgó csillagfényen.
Anyag vagy. Gondolat. Holnapok.
S az öledből szökő évszakok
léptein lüktetve sűg a dac,
hogy önző húsomnak lét marad
tápláló illatod, csípőd, melled,
míg bőröd selymén a vérereknek

áramló lüktetése van.
Hallgatok – nem fontos szavam
a veled túlszűfolt pillanatnak
... hol a mindenség ráadás csak.

Páskán-Varga Krisztina

Kicsukva

Szemed előtt zajlok Nagycsütörtökön.
Nagypénteken Binned vérzek Istenem.
Nincs hová emelni szemem,
nincs ami megtartsa tekintetem.
Vakulat körbe, utam kiszabva: görbe.

Kicsuktuk magunk a Kegyelemből.
Kicsuktuk magunk a... Miből?
Nincs senki a tükörbe.
Lavór fölé ültetsz minket, hogy egymás lábát mossuk,
de lehetetlen, hogy saját koszunk a közös vízbe osszuk.
Hogy maradhatott bűn rajtam, mikor Te mindet elvetted?
Ezt a kicsit, nézd, ezt rajtam felejtetted.

Emberélet

Van az a pontja az éjnek: felold korod, nemed alól.
Van az a pontja: gyerek vagy, ki éji utcán kutyagol.
Van az a fénye a Holdnak: macskaköveken guggol.
Van az az árnya a térnek: faágon bagoly huhog.

Volt az a fátyla a Létnek, mögüle kín kuvikolt.
Volt az a súlya a tétnek, de most már nem indokolt.

Kegyelem a kiadóban

A Ház testében Titok a belső kert.
Fa áll ott, minden évszaknak közepén.
Rigó képében rebben a röppenés
Nagycsütörtökök delén.

Néma a fény a gyümölcsben.
Fondoran kúszik az átok
saját farkába harap:
így lesz töviskoronátok.

Álló légben hallgat a porszem,
fénypászma leplezi le, hogy van.
Az Egész csöndesen megbocsát
és öleli részeit boldogan.

Kerék Imre

Carmina Burana

Apokrif

Ifjúkor! Öregkor!
Elég volt a jóból! –
Nem ízlik már nekem a
legordasabb óbor.
Fáradt is vagyok már
csókra, ölelésre.
E bolond világon
ez a nóta vége.

Ez a nóta vége.
Szerettelek lányok,
asszonyok, de nem csal
Vénusz már hozzátok.
Nincs több fürge jókedv,
kuferces tánc, ének,
citerák pengése
nem való a vénnek.

Nem tekingetek már
szép női bokákra;
úgy fogy az előre,
mindig több a hátra;
kacér pillantásra
szemem meg sem rezdül.
Villanyos ütések
nem járnak keresztül.

Még egy búcsúszóra
ha marasztanátok:
hej, ti aszú-ízű
deres kurjantások.
Lányt, asszony utolszor
mégis megforgatni,
majd az üres poharat
hetykén falhoz csapni.

A leggyönyörűbbnek

(Parafrázis Charles Gros francia költő versére)

Képzeteimből szőttem őt,
szépségét mindenkitől óvtam;
(gúnyolhattok más, büszke nők)
őt szeretem, csak élve-holtan.

Faggattam én agg bölcseket,
„Ő a leggyönyörűbb!” – felelték. –
„Nem őrizhet ily remeket
az emberi emlékezet még.”

Szélkuszált bronz-fürtjei, ó!
Őszi aranya szép szemének!
Ma is hallom halk, susogó
hangját, el-el hozzák az éjek.

Őt választottam mind között,
de ki sem nyitom számat róla...
Ő a múlhatatlan-örök,
képét nem lepheti a rozsda.

Ha szólok is, elsápad arcom;
ne sejtsék mások, mit jelentett
a szerelem, a lány, az asszony,
mit lelkem híven őrizett meg.

Legyen titok minden szavam,
rejtse a feledés homálya,
mint ládikát, mi tele van
kinccsel, egy fal tövéen elásva.

Lipcsei Márta

Krisztusi képünk

A végtelent csak elképzelni lehet
pedig benne állunk, talán éppen a közepében
fontosnak is érezzük magunkat, harcolunk a helyünkért
majd hirtelen légüres térben érezzük magunkat
kapkodunk a megmentő sisak után, mely úrruhánkhoz tartozik
és biztosítja az oxigént, ha gyorsan helyére illesztjük megmenekültünk
megfeszített arcunkon omlik alá az idő, a múlandóból új arcot készítünk
így tagadjuk a múlandóságot, rozsdakönnnyeket peregtetve
a modern bádog- Krisztushoz kezdünk hasonlítani.

Bennünk lévő sirályok

Mindannyian a csendre vágyunk
valójában a közös csendet hallgatjuk
bóklászunk, elalszunk, ébredünk
lényünket élesztgetjük, néha
saját árnyékunkra lépünk
szétesünk, majd újból összeszedjük
magunkat, ha felhők oszlanak bennünk
figyelünk a bennünk lévő sirályok
kerengő tollpíhéire.

Érthetőbb jövő reményében

Várni, várakozni
utak keresztpontján
tilos határok mentén
majd lassan haladni
imát morzsolni
rebbenő emlékek
lélegzetét hallván
válaszok válaszával
kiutat keresni
csöndben élni
hagyni, had beszéljenek
a fák, a madarak, a virágok
hallgatással magasabbra szállni
magasabbra látni, mélyíteni magad
egy izgalmasabb, érthetőbb jövő reményében

Álmaink

Fák törzse közt dúdol az északkeleti szél
csörren a telefon, valaki zenével traktál
hallhatjuk visszatérő szerelmi motívumok
szenvédélyes, körkörösen ismétlődő hangzuhatagát
emlékek kavargását, társtalan csillagok némaságát

Majd kiszállunk az élet sebességéből
csak darabokban élünk
olyan mintha árokba tévedtünk volna
segítségünkre sietnek a hangyák, szöcskék
csak lelkünk mása őrzi még álmainkat.

Őszi séta

Lehullott dérrágtá, tülekedő, sárga levelek várakoznak még remény izzik bennük, ők az ősz gyümölcsei a téli sivatag kapujában, mint didergő pillanatok, hogy megérthessük a szerelemhideg érintését, hogy észleljük az elmúlásban is a szépségek bűvös illatait.

A föld panaszkönyvéből: lehullott életek már égi deszkákon jelzik jelenlétüket, Bukarest, Párizs, vagy a világ bármely pontján a leselkedő halál áldogál, nézegeti magát egy friss tócsában fekete tájak árnyékában árva, friss özvegyek közelednek, fák nincsenek csak az emberek árnyékai nőnek kegyetlenül az égig.

Gesztenyefa ága

A gesztenyefa ága
két évig harcolt
míg ledobta magáról
a ráakadt műanyagzsák darabot
még a vándormadarak figyelmét is
felkeltette ezzel a hősi tettével.

